

En rävsvanpalm får hjälp av Jon Lans, Jonas Wallén, Börje Ohlin och Hans Silfverknapp att resa sig i sin fulla längd i vinterträdgården. Där inne får det bli max 28 grader, ventilationsluckor liksom specialglaset i taket reglerar detta.

Ett skepp kommer lastat med palmer

- Det var en något ovanlig leverans som anlände till Teleborg på måndagen.
- Sex meter höga och 800 kilo tunga palmer kom till Bovierans vinterträdgård.
- Om drygt två veckor flyttar de första bostadsrättsinnehavarna in.

Kvicksilvret hade stigit till runt nollan när långtradarna med växter från Spanien anlände till Torparängen på Teleborg på måndagsförmiddagen. Där väntade trädgårdsmästaren Jon Lans och hans kollegor på företaget Palmprojekt AB. Det blev intensivt arbete för att så snabbt som möjligt föra de 1900 växterna och träden, av 130 olika arter, i säkerhet in deras nya hem,

Bovierans 1600 kvadratmeter stora vinterträdgård. – Det var tajt med utrymme vid avlastningen och vi fick börja med att skotta och sanda, säger Jon Lans som är vd och delägare av Palmprojektet AB.

Han var varit på plats i Spanien för att välja ut de träd och växter som skulle till Växjö. Det handlar om ett 40-tal stora pjäser så som olika sorters palmer, citrus- oliv- och fikonsträd.

Det högsta trädet är sex meter högt och väger i runda slängar 800 kilo. De transporteras liggande i lastbilen vars lastutrymme hållit 15 grader. Växterna får inte exponeras för kyla under för lång tid.

– Jag var med i onsdags när vi lastade växterna. Det krävs en del handpåläggning för att ska bli rätt. Väl i Växjö krävdes kranar för att baxa ut de tyngsta träden.

– Det här är ett fantastiskt roligt och komplext projekt att jobba med. Det är nästan som en botanisk trädgård. Det finns inget motsvarande koncept som Bovierans i Sverige, säger Jon Lans som jobbat med växtinredning sedan 90-talet.

Palmprojektet AB står för skötseln under den två år långa garantiperioden. Jon Lans berättar om det

sinnrika bevattningssystemet, med rör under vinterträdgården, som gör att snö, regnvatten och kondens tas tillvara och leds ner i rören. På så vis vattnas växterna underifrån från den tank som rymmer tio kubikmeter vatten och en mindre mängd kommunalt vatten går åt till bevattningen. Under måndagen jobbade ett tiotal personer med växterna, senare i veckan kom-

mer ytterligare personal för att delta i planeringsarbetet. Under inlastningsfasen höll dieselvärmare temperaturen på lagom nivå.

På torsdag räknar Jon Lans och hans medarbetare med att vara klara med i vinterträdgården som även har en damm. Om bostadsrättsföreningen gör som boende på övriga orter där Bovieran har anläggningar, kan det hända att mal och karp sätts in i dammarna. En inomhusbana för boule och ett gemensamhetshus med bastu ryms också i trädgården som har glastak.

– Trädgården är indelad i tre delar; en japansk vid dammen, en tropisk och en medelhavsträdgård där vi bland annat planerar fikonsträd och bougainvillea.

Granatäpple, mönjelilja, monstera, hibiskus, sago-palm, bananplanta och yucca är andra exempel på sådant som planteras i trädgården där 500 ton

14 av de 54 lägenheterna är ännu inte sålda. Bostadsrättsinnehavarna får tillträde till sina bostäder den 23 februari och sedan flyttar man in i omgångar under en tiodagarsperiod. Längre fram i vår ska bullerplank, p-plats, miljö- respektive cykelhus iordningställas och planteringsarbete ska göras enligt Malin Haag, marknadsansvarig på Bovieran.

”Vi sätter bland annat ut skalbaggar, parasitstekel och rovkvistar som äter sköldlus, bladlöss och andra skadegörare. Det är en hel vetenskap hur det fungerar”.

Jon Lans
trädgårdsmästare

Washingtoniapalm kom på plats invid gemensamhetshuset.

Ett johannesbrödträd är på väg ut från lastbilen.

En rävsvanspalm är på väg in i vinterträdgården.

De mindre växterna transporterades på vagnar. Växtteknikerna Helena Claesson och Anna Ohlin Ingebretsen från företaget Växtlaget märkte ut och numrerade växterna för att de sedan skulle planteras på rätt plats. Det får bli max 28 grader i vinterträdgården, ventilationsluckor liksom specialglaset i taket reglerar detta.

Martin Winter från Tällberg i Dalarna kör in ett johannesbrödträd i värmen.

jord stjälpes ut i omgångar.

– Det dröjer nog ett till två år innan de kan plocka bananer. Däremot bör apelsiner och fikon komma till våren. Det burkar vara millimeterrättvisa när frukten fördelas, säger Jon Lans.

Att sköta en så stor vinterträdgård är inget för en amatör. Jon Lans berättar att man använder sig av så

kallad biologisk bekämpning av skadeinsekter.

– Vi sätter bland annat ut skalbaggar, parasitstekel och rovkvistar som äter sköldlus, bladlöss och andra skadegörare. Det är en hel vetenskap hur det fungerar. Vi sätter ut djur beroende på ljus, temperatur, luftfuktighet men också på vilka skadegörare som finns, säger träd-

gårdsmästaren Jon Lans som är vd och ägare av Palmprojektet AB..

De som flyttar in informeras om hur arbetet går till så att ingen av misstag dödar några av de hundratal insekter som placeras ut i vinterträdgården.

Den kommande sommaren är den viktigaste etableringsperioden för

många av växterna. När vintern ger vika och temperaturen med hjälp av glastaket sticker iväg, ökar växternas vattenförbrukning och plantorna klickar igång berättar Jon Lans.

Han berättar om en blivande bostadsrättsinnehavare som redan fått ta del av en lista över växterna och en ritning över planteringen.

Jan-Ove Knutsson, 83 har 950 bilder över området. ”Jag vill dokumentera saker. Jag har bilder på hur området såg ut för 20 år sedan”.

Den mannen är ingen mindre än Jan-Ove Knutsson, 83, som under ett och ett halvt år fotograferat den framväxande fastigheten.

– Jag har varit där varje fredag klockan tio och har 950 bilder. Jag har filmer också, drönarfilmer, säger Jan-Ove Knutsson som i slutet av februari flyttar in i en trerummare med sin fru. Fotografering är hans sto-

ra intresse. Jan-Ove Knutsson började fotografera området redan innan träden fälldes och schaktningsarbetet inleddes. Genom att ta bilderna från samma platser under lång tid har han skapat långa bildserier som mer liknar en film och lagt på sin hemsida.

Jan-Ove Knutsson och hans fru ser fram mycket fram emot sitt nya boende och inte minst vinterträdgården.

– Det är konceptet vi fallit för. Man kan vara ute hela tiden, det varken regnar, snöar eller blåser. Vi kan gå ut och sitta i trädgården året runt med en kopp kaffe i hand och njuta, säger Jan-Ove Knutsson.

TEXT
HILDA FRANKKI
hilda.frankki
@smp.se
0470-77 04 81

FOTO
URBAN NILSSON
urban.nilsson
@smp.se
0470-77 06 73